

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 117/2009

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑ
Συνεδρίαση της 30.3.2009

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Βλάσιος Ασημακόπουλος, Ευάγγελος Τριτάς,
Βασίλειος Σουλιώτης, Χρήστος Παπαδόπουλος,
Γεώργιος Λάζος, Χρυσάφουλα Αυγερινού,
Νικόλαος Μουδάτσος, Ανδρέας Γραμματικός,
Φοίβος Ιατρέλλης, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Χρυσούλα Τσιαβού, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αρ. Ερωτήματος: Αριθμ. Πρωτ. *Π1/611/24.2.2009* της Γενικής Δ/σης Κρατικών Προμηθειών- Δ/ση Πολιτικής Προμηθειών- Τμήμα Α' της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Περίληψη ερωτήματος: Εάν το άρθρο 3 παρ. 6 περ. γ' τελευταίο εδάφιο του Ν.2690/1999, όπως ισχύει μετά την συμπλήρωσή του από το άρθρο 30 παρ. 9 του Ν. 3731/2008, και στο οποίο ορίζεται ότι η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών από τη Διοίκηση εφαρμόζεται και στις επιχειρήσεις, καταλαμβάνει και τους συμμετέχοντες στις διαδικασίες των δημοσίων διαγωνισμών.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Γ΄ Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ομόφωνα, ως ακολούθως:

I. Οι κρίσιμες νομικές διατάξεις

A) Οι διατάξεις της **παρ. 6 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999** "Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις" (**ΦΕΚ Α΄45**), όπως ισχύουν μετά τις διαδοχικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις τους από τα **άρθρα 5 παρ. 2 του Ν.3242/2004 (ΦΕΚ Α΄ 102), 16 παρ. 5 του Ν. 3448/2006 (ΦΕΚ Α΄57) και 30 παρ. 9 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ Α΄ 263)**, ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 3 Ν. 2690/99

«...**6 α.** Όταν για τη διεκπεραίωση υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, που η έκδοσή τους δεν προϋποθέτει τη σύμπραξη του αιτούντος, και τα οποία δεν συνυποβάλλονται με την αίτησή του, η αρμόδια υπηρεσία, για την έκδοση της τελικής πράξης, τα αναζητεί από τις οικείες υπηρεσίες του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου.

β. Για το σκοπό αυτόν παρέχεται σχετική εξουσιοδότηση από τον ενδιαφερόμενο, η οποία εμπεριέχεται στην αίτησή του.

γ. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού, καθορίζονται οι υπηρεσίες στις οποίες εφαρμόζεται η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση μπορεί να καθορίζονται κατηγορίες δικαιολογητικών, τα οποία, από τη φύση τους, δεν είναι δυνατό να αναζητηθούν αυτεπαγγέλτως, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών εφαρμόζεται και στις επιχειρήσεις.

δ. Με την ίδια υπουργική απόφαση καθορίζονται τα δικαιολογητικά, τα οποία οι αρμόδιες για την έκδοση της τελικής διοικητικής πράξης υπηρεσίες είναι υποχρεωμένες να αναζητούν αυτεπάγγελτα, χωρίς να απαιτείται η από το εδάφιο β' της παρούσας παραγράφου προβλεπόμενη εξουσιοδότηση του πολίτη. Το παρόν εδάφιο ισχύει από 1.9.2006».

Κατ' επίκληση των ως άνω εξουσιοδοτικών διατάξεων των **άρθρων 5** του **N. 3242/2004**, **16 παρ. 5** του **N. 3448/2006** και **10** του **N. 3230/2004**, εκδόθηκαν σταδιακά οι κατωτέρω αναφερόμενες κοινές υπουργικές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, με τις οποίες καθορίζονται οι Υπηρεσίες καθώς και τα δικαιολογητικά τα οποία υποχρεούται να αναζητεί αυτεπαγγέλτως η αρμόδια για την έκδοση της τελικής διοικητικής πράξης Δημόσια Αρχή, στην οποία έχει υποβληθεί αίτηση του διοικουμένου για τη διεκπεραίωση υπόθεσής του, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του **άρθρου 3 παρ. 6** του **N. 2690/1999** (*Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας*). Ειδικότερα, εκδόθηκαν οι εξής κοινές υπουργικές αποφάσεις:

α) Η ΔΙΑΔΠ/Α/17402/2006 ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δικαιοσύνης (**ΦΕΚ Β' 1042/1-8-2006**), περί υποχρεωτικής αυτεπαγγέλτου αναζητήσεως από τις δημόσιες υπηρεσίες δικαιολογητικών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, όπως είναι τα πιστοποιητικά μη πτωχεύσεως, εκκαθαρίσεως, αναγκαστικής διαχειρίσεως, πτωχευτικού συμβιβασμού

κ.α., β) οι 92605οικ./20-9-2005 (ΦΕΚ Β'1334/21-9-2005) και ΔΙΑΔΠ/Α/22863/16-10-2006 (ΦΕΚ Β'1551/23-10-2006) ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δικαιοσύνης, περί υποχρεωτικής αυτεπαγγέλτου αναζητήσεως από τις δημόσιες υπηρεσίες αντιγράφου ποινικού μητρώου, γενικής ή δικαστικής χρήσης, γ) η ΔΙΑΔΠ/Α/9981/23-5-2005 (ΦΕΚ Β' 726/30-5-2005) ΚΥΑ των Υφυπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, περί υποχρεωτικής αυτεπαγγέλτου αναζητήσεως από τις δημόσιες υπηρεσίες της βεβαίωσης φορολογικής ενημερότητας, δ) η ΔΙΑΔΠ/Α/10067/23-4-2007 (ΦΕΚ Β'629/25-4-2007) ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, περί υποχρεωτικής αυτεπαγγέλτου αναζητήσεως από τις δημόσιες υπηρεσίες της βεβαίωσης ασφαλιστικής ενημερότητας και, ε) η ΔΙΑΔΠ/Α/1786 (ΦΕΚ Β' 88/30-1-2006) ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Ανάπτυξης, περί υποχρεωτικής αυτεπαγγέλτου αναζητήσεως από τις δημόσιες υπηρεσίες πιστοποιητικών αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπως είναι η βεβαίωση περί μη ανακλήσεως της άδειας σύστασης, μη λύσης και θέσης σε εκκαθάριση ανώνυμης εταιρείας, η βεβαίωση ότι οι μετοχές ανώνυμης εταιρείας είναι ονομαστικές κ.α.

Εξάλλου, στο πλαίσιο των προαναφερομένων ΚΥΑ, η αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης εξέδωσε τις με αριθμ. *ΔΙΑΔΠ/Α/12421/23-6-2005*, *ΔΙΑΔΠ/Α/18211/11-8-2006*, *ΔΙΑΔΠ/24359/30-10-2006*, *ΔΙΑΔΠ/Α/5868/7-3-2007* και *ΔΙΑΔΠ/Α/12190/14-5-2007* ερμηνευτικές εγκυκλίους, στις οποίες, εκτός των άλλων, ορίζεται ότι ειδικά για την διενέργεια διαγωνισμών για προμήθειες δημοσίου, και προκειμένου να διευκολυνθούν οι συναλλαγές των πολιτών με το δημόσιο, οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν οι ίδιοι τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μέχρι την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος «*Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.)*».

B) Περαιτέρω, στο *άρθρο 5 παρ. 1 και 2* του *N. 2286/1995* «*Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων*» (**ΦΕΚ Α'19**), ορίζεται ρητά ότι:

«1. Η σύναψη και η εκτέλεση των συμβάσεων προμηθειών του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. που αποτελούν οργανισμούς της καθ' ύλην αυτοδιοίκησης γίνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.).....2. Ο Κ.Π.Δ. θεσπίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορίου».

Κατ' εξουσιοδότηση των προαναφερόμενων διατάξεων, εκδόθηκε αρχικά το **Π.Δ/γμα 394/1996** «*Κανονισμός Προμηθειών του Δημοσίου*»

(ΦΕΚ Α' 266), και ήδη το ισχύον από 1.1.2008 Π.Δ/γμα 118/2007 (ΦΕΚ Α' 150), στα άρθρα 1, 6 και 20 του οποίου, ορίζονται ειδικότερα τα εξής:

Άρθρο 1 - Πεδίο Εφαρμογής

«1. Στις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος υπάγονται οι προμήθειες αγαθών που εκτελούνται από το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που αποτελούν οργανισμούς της καθ' ύλην αυτοδιοίκησης.....».

Άρθρο 6 - Κριτήρια επιλογής, προσόντα και δικαιολογητικά συμμετοχής και κατακύρωσης

«1. Οι συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς υποχρεούνται να υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά τους, τα εξής: α. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατά το άρθρο 25 του παρόντος. β. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4. του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α'75), όπως εκάστοτε ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής, στην οποία:

i. Να αναγράφονται τα στοιχεία του διαγωνισμού ή διαδικασίας ανάθεσης στον οποίο συμμετέχουν.

ii. Να δηλώνεται ότι, μέχρι και την ημέρα υποβολής της προσφοράς τους, - δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για κάποιο αδίκημα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου,

- δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στην περίπτωση (2) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καταστάσεις,

- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους της περίπτωσης (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου,

- είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο Επιμελητήριο ή ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. (4) του εδ. α. της παρ. 2 και στην περ. (3) του εδ. β της παρ. 2 του παρόντος,.....

2. - Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, κατά το άρθρο 20 του παρόντος, ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σ' αυτόν, με βεβαίωση παραλαβής ή σύμφωνα με το ν. 2672/1998 (Α'290), οφείλει να υποβάλει, σε σφραγισμένο φάκελο, τα εξής έγγραφα και δικαιολογητικά, τα οποία αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 6 του παρόντος.

α. Οι Έλληνες πολίτες:

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης.....

(2) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης

ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης.

(3) Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, από το οποίο να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της ως άνω ειδοποίησης, είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.....

(4) Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο θα πιστοποιείται αφενός ή εγγραφή τους σ' αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού, και αφετέρου ότι εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι της επίδοσης της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης. Για όσους ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, απαιτείται σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια αρχή του Δημοσίου ή του οικείου ΟΤΑ.

β. Οι αλλοδαποί:

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου....

(2) Πιστοποιητικό της κατά περίπτωση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε κάποια από τις καταστάσεις της περ. (2) του εδ. α ή υπό άλλη ανάλογη κατάσταση ή διαδικασία και ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. (3) της εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(3) Πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του οικείου Επιμελητηρίου ή σε ισοδύναμες επαγγελματικές οργανώσεις, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού και εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι την επίδοση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης.

γ. Τα νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά:

(1) Τα παραπάνω δικαιολογητικά των περιπτώσεων των εδαφίων α και β της παρ. 2 του παρόντος, αντίστοιχα. (2).....».

Άρθρο 20. Κριτήρια ανάθεσης – Αξιολόγηση προσφορών

1.....2.....

I.- Στους κλειστούς διαγωνισμούς, όταν ο προμηθευτής ο οποίος προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή που προσφέρει την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή. Σε περίπτωση που και αυτός δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται κατά τα ανωτέρω, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή και ούτω καθ' εξής. Αν κανένας από τους προμηθευτές δεν προσκομίζει, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ανωτέρω διατάξεων, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα

και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται από αυτές, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.

Στις περιπτώσεις αυτές όταν ο συμμετέχων υποβάλλει ψευδή η ανακριβή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 6 του παρόντος π.δ/τος ή ο υπόχρεος προς τούτο προσφέρων δεν προσκομίσει εγκαίρως και προσηκόντως κατά το στάδιο της κατακύρωσης ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος Δ/τος, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής του.

II.- Στους ανοικτούς διαγωνισμούς, όταν ο προμηθευτής ο οποίος προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος ή, εφόσον τούτο προβλέπεται στη διακήρυξη, στο άρθρο 8^α του παρόντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή. Σε περίπτωση που και αυτός δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται κατά τα ανωτέρω, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή και ούτω καθ' εξής. Αν κανένας από τους προμηθευτές δεν προσκομίζει, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ανωτέρω διατάξεων, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται από αυτές, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.

Στις περιπτώσεις αυτές όταν ο συμμετέχων υποβάλλει ψευδή ή ανακριβή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 6 ή/ και της παρ. 3 του άρθρου 8^α του παρόντος Δ/τος ή ο υπόχρεος προς τούτο προσφέρων δεν προσκομίζει εγκαίρως και προσηκόντως κατά το στάδιο της κατακύρωσης ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 6 και, εφόσον έχουν ζητηθεί από τη διακήρυξη, των περιπτώσεων α, β, και ζ της παρ. 2 του άρθρου 8 του παρόντος Δ/τος, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής του μειοδότη.....».

Γ) Εξάλλου, και οι διατάξεις του **άρθρου 43** του **Π.Δ/τος 60/2007** «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Νοεμβρίου 2005» (ΦΕΚ τ. Α'64/ 16-3-2007), ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 43- Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος (άρθρο 45 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

«1. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, ο υποψήφιος ή προσφέρων, εις βάρος του οποίου υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους: α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/

ΔΕΥ του Συμβουλίου (EEL 351 της 29-1-1998, σελ. 1), β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 1997 (EE C 195 της 25-6-1997, σελ. 1) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (EEL 358 της 31-12-1998 σελ. 2), γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (EE C 316 της 27-11-1995, σελ. 48), δ) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10^{ης} Ιουνίου 1991.....

Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποβάλλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.....

2. *Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:* **α)** *Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του. β)* *Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του. γ)* *Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση, και η οποία διαπιστώνει*

αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του. **δ)** Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο διαθέτει η αναθέτουσα αρχή. **ε)** Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου. **στ)** Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου. **ζ)** Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β), γ), ε) και στ):

α) για την παράγραφο 1 και την παράγραφο 2 σημεία α, β, και γ, την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις. **β)** για την παράγραφο - 2 σημεία ε), ή στ),

πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους..... ».

II. Ερμηνεία – Συμπέρασμα

Από την επισκόπηση των προαναφερομένων διατάξεων, ερμηνευομένων αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

Επειδή, ο ισχύων από **1.1.2008** «**Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου**» (**Π.Δ/γμα 118/2007- ΦΕΚ Α'150**) εντάσσεται στο ευρύτερο πλέγμα των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που συνθέτουν το ειδικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις προμήθειες αγαθών που εκτελούνται από το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., που αποτελούν οργανισμούς της καθ' ύλην αυτοδιοίκησης (ό.π. **άρθρο 1**). Στο πλαίσιο των παραπάνω ρυθμίσεων εντάσσονται και οι προεκτεθείσες διατάξεις των **άρθρων 6** και **20** του εν λόγω Κανονισμού, με τις οποίες ο κανονιστικός νομοθέτης, αν και γνώριζε κατά τον χρόνο έκδοσής τους τις επίμαχες διατάξεις της **παρ. 6** του **άρθρου 3** του **Ν. 2690/1999** (**Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας**), καθώς και τις κατ' εξουσιοδότησή τους εκδοθείσες ως άνω Κ.Υ.Α., περί υποχρεωτικής αυτεπαγγέλτου αναζητήσεως από τις οικείες Υπηρεσίες των απαιτούμενων δικαιολογητικών αρμοδιότητας διαφόρων Υπουργείων, εντούτοις, όρισε ρητά ότι τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά που απαιτούνται στις διαδικασίες δημοσίων διαγωνισμών για την σύναψη συμβάσεων προμηθειών, πρέπει να προσκομίζονται από

τον μειοδότη στην αναθέτουσα αρχή, με συνέπεια τον αποκλεισμό του από την κατακύρωση, στην περίπτωση της μη προσκομίσεώς τους, και την κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου της εγγυήσεως συμμετοχής του. Τα παραπάνω ισχύουν και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του *Π.Δ/τος 60/2007*, το *άρθρο 43 παρ. 3* του οποίου, απαιτεί την εκ μέρους του συμμετέχοντος στον διαγωνισμό προσκόμιση των προαναφερομένων δικαιολογητικών στην αναθέτουσα αρχή (βλ. σχ. *άρθρο 45 της Οδηγίας 2004/18/EK*).

Και τούτο διότι, όπως έχει ήδη κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατά την έννοια των διατάξεων της *παρ. 6* του *άρθρου 3* του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ερμηνευομένων σε συνδυασμό με τις προεκτεθείσες διατάξεις του «*Κανονισμού Προμηθειών Δημοσίου*», η συμμετοχή στη διαδικασία των δημοσίων διαγωνισμών για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών δεν αποτελεί «*διεκπεραίωση υπόθεσης πολίτη*», ώστε να υποχρεούται η οικεία υπηρεσία να αναζητεί αυτεπαγγέλτως τα δικαιολογητικά που δεν προσκομίζει ο διαγωνιζόμενος κατά την κατάθεση της προσφοράς του (βλ. σχ. *ΣτΕ (ΕΑ) 1231/2007, 1319/2007, επίσης ΓνΝΣΚ 253/2008*). Οι διατάξεις αυτές, εμπίπτουν στο θεσμικό πλαίσιο των κανόνων που διέπουν τις σχέσεις Κράτους – πολίτη, οι επιμέρους ρυθμίσεις του οποίου στοχεύουν στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον διοικούμενο υπηρεσιών και στην

αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης κατά τη διαχείριση των υποθέσεων του (βλ. σχ. εισηγητική έκθεση Ν. 2690/1999 – Γενικό μέρος). Στην έννοια δε του διοικουμένου, εμπίπτουν τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα.

Αντιθέτως, οι προεκτεθείσες διατάξεις του «**Κανονισμού Προμηθειών Δημοσίου**», αποτελούν μέρος της αυστηρώς «τυπικής διαδικασίας» των δημοσίων διαγωνισμών, η τήρηση των κανόνων της οποίας, αποσκοπεί στην προάσπιση των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των διαγωνιζομένων και του υγιούς ανταγωνισμού, καθώς και στην εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου με τη διακήρυξη δημόσιου σκοπού. Επομένως, η επιβαλλόμενη από τις ανωτέρω κανονιστικές διατάξεις υποχρέωση προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία των δημοσίων διαγωνισμών, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αποτελεί ειδική ρύθμιση σε σχέση με τις γενικής φύσεως ρυθμίσεις της **παρ. 6** του **άρθρου 3** του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Στο πλαίσιο των γενικών αυτών ρυθμίσεων, εντάσσεται και η επίμαχη διάταξη της **παρ. 9** του **άρθρου 30** του πρόσφατου νόμου **3731/2008**, σύμφωνα με την οποία, η υποχρέωση της αυτεπάγγελτης αναζήτησης των απαιτούμενων δικαιολογητικών από την αρμόδια για την έκδοση της τελικής διοικητικής πράξης Δημόσια Αρχή, που ήδη εφαρμοζόταν στις αιτήσεις των πολιτών με βάση τις διατάξεις της **περ. γ' της παρ. 6** του **άρθρου 3**

του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και τις προαναφερόμενες ΚΥΑ, επεκτείνεται με την προσθήκη του ως άνω εδαφίου, και στις περιπτώσεις της υποβολής αιτήσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων προς την αρμόδια Δημόσια Αρχή για την «*διεκπεραίωση υπόθεσής τους*», υπό την προεκτεθείσα έννοια (βλ. *σχ. και αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών» υπό άρθρο 31 παρ. 9, το οποίο αναριθμήθηκε σε άρθρο 30 παρ. 9 στον ψηφισθέντα νόμο 3731/2008*).

Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο υπόψη ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι, η επίμαχη διάταξη του *άρθρου 3 παρ. 6 περ. γ' τελευταίο εδάφιο* του νόμου *2690/1999*, όπως ισχύει μετά την συμπλήρωσή της από το *άρθρο 30 παρ. 9* του νόμου *3731/2008*, ενόψει του θεσμικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται και του σκοπού τον οποίο εξυπηρετεί, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στους συμμετέχοντες, υπό οποιαδήποτε μορφή (φυσικά, νομικά πρόσωπα, επιχειρήσεις), στις διαδικασίες των δημοσίων διαγωνισμών για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών, στους οποίους εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις των *άρθρων 6 και 20* του *Π.Δ/τος 118/2007 (Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου)* και *43 παρ. 3* του *Π.Δ/τος 60/2007*, όπως ισχύουν.

Θεωρήθηκε

Αθήνα,

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Θεόδωρος Ρεντζεπέρης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Χρυσούλα Τσιαβού
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

